

Предговор

У чему је разлика у односу на досадашњи приручник?

Суштински, разлике нема: намена је иста, мада нешто обухватнији, овај приручник је задржао концепцију свог претходника, те се и речи предговора могу преузети из досадашње верзије:

Овај приручник је (сада) резултат десетогодишње, увек изнова појављиване, конституисања **ојшине чула** које се, међу ученицима који усвајају и изучавају различите језике, несметано остварује у виду **реторичке вештине**. Језик је у говору остао средство њихове уметничке и пре сликања социјалне доживљивости за друго. Ничим скупан у дијалектици мишљења, остао је њихова највећа даровница искуљењу свега од ошћућености, коју, бар они ипак ипврде, најбоље разјони реч у власитијом верују истине зачети. Таква њихова реч је увек лепа јер је из чисте жеље – ије је и увек добра, а као таква не може не бити истина поводом свих оних тема које се кроз њихов невину, неискварени, лични доживљај уверења остварују. Професору онда остаје само да их сабира у подстицању њихових нових беседничких оледања.

Основно теоријско реторичко предање, методологија и методика коју овај уџбеник заснива заслужа су научној дела и професорској прећућа др Војислава Јелића са Катедре за класичне науке Универзитета у Београду, чија сам предавања имала част да слушам на својим специјалистичким студијама током 1991. године. Његов научни рад је поштом мој предавачкој реторичкој настави, које је он непрекидно подстицао, саветима коришћено и ошмењивао.

Овај приручник је последица и оној, никада ушћеној, креативној порива пошребе професионалној остварења који дипломци Ошине књижевности понесу са собом с оне стране власитијој еснафа.

Највеће бојаштво овој уџбеника су млади људи који уз њега стварају своје беседе.

Зашто нови наслов?

Од традиције, то се подразумева, јер су овако именовани први антички уџбеници реторике. Међутим, и пре свега, прави разлог се крије у намери да се избеће ознака **ишиске ланчане производње следеће међу сличнима**, или, јасније речено, лични мањак привлачности ка публикацијама анонимних аутора са ознакама „десето” или „двадесето” издање неког истог наслова. Промене које свако ново издање донесе остају у сенци истог наслова, отуда дође време да се промене истакну, без обзира на исту концепцију. Други, оправданији разлог аутор налази у потреби да се **вештина** нагласи као исход овог, пре свега, инструктивно-демонстративног приручника са примерима беседничких реализација. Изворна етимологија имена реторике, сама по себи, истиче ту њену практичну интенционалност – објаву подстицања на конкретно стварање. А овај приручник, пре свега осталог, жели да буде једно **уради сам** реторике, а не само још једно од академских типских реторичких понављања по истом редоследу и са истим именима.

Зашто „приручник” а не „уџбеник”?

Преобиман за једногодишњи наставни план предмета **Реторика и беседничтво** у филолошким гимназијама Србије, различито употребљив и користан на развојној лествици ученичких перцепција, оптерећен је баластом комплекснијег приступа реторици. Ово дело је сабирак једног ширег информативног увида у реторичку тему којој је школство Србије почело да се враћа 90-их година прошлог века. У жељи да пружи један објектив-

нији приступ концепцији опште реторике, али и утврди њену филолошку заснованост, уз незаобилазан *историјат реторике* који је одавно ушао у опсег опште културе, а да, при том, оствари свој најважнији циљ – да помогне да се напише и изговори беседа, а све то поткрепи аутентичним вежбама и беседничким реализацијама. уз подсећање на „*нај-беседе свейа*” – ова књига се огрешила о принцип сажетости. Многе ће баш то одбити и учинити да се за дуго одложи њено читање, а неки ће је баш због тога уважити. Како год, њен практични циљ је: *ишо више о реторици на једном месју*, из процене потребе да се избегне ученичко трагање за реторичком литературом која је, још увек, раритетна и у библиотекама и у књижарама. На крају, она је залог будућим краћим, тематски конкретнијим и концепцијски „слободнијим” реторичким практикумима.

Аутор

У Београду, авиусја 2007.